

Aan de gemeenteraad

**Gemeente Hengelo**

Postbus 18  
7550 AA Hengelo

<b>Onderwerp</b>	<b>Zaaknummer</b>	<b>Uw kenmerk</b>	<b>Datum</b>
Raadsinformatiebrief Wilderinkshoek en betaalbaarheid	3822372		6 november 2024

Geachte leden van de Raad,

Op 22 mei 2024 heeft u de geconcretiseerde kaders vastgesteld behorende bij het door u vastgestelde Warmteprogramma op 19 april 2023. We zijn nu een half jaar verder en we willen u aan de hand van deze informatiebrief meenemen in de belangrijkste ontwikkelingen m.b.t. het eerste nog vast te stellen WijkUitvoeringsPlan (WUP). Dit conform de toezegging hierover bij de vaststelling van de geconcretiseerde kaders.

Allereerst het WUP zelf. Een WUP geeft specifiek inzicht, als verdieping op de door u vastgestelde kaders, in de volgende onderdelen:

- 1) De gebiedsafbakening.
- 2) Het beste alternatief voor aardgas in een gebied op basis van buurtkenmerken, bouwjaren woningen, type woningen en isolatiegraad woningen.
- 3) Een meer gedetailleerdere uitwerking van de in pandige kosten per technisch alternatief voor inwoners.
- 4) Een streefdatum voor einde levering aardgas.
- 5) De verdere uitwerking van de definitie betaalbaarheid.

Dit gaat zowel over de individuele oplossingen als de collectieve oplossingen in het WUP.

De uitkomst van het eerste WUP zal dus gericht zijn op een totaal beeld van het gebied en de daarbij behorende alternatieven voor aardgas. Het daadwerkelijke aanbod van een warmtebedrijf is nu nog niet aan de orde en geen onderdeel van het eerste WUP. Een warmtebedrijf heeft een WUP nodig om een aanbod te kunnen doen. De betaalbaarheid van een duurzaam alternatief (zowel individueel als collectief) staat hierbij voorop in lijn met de door u vastgestelde kaders.

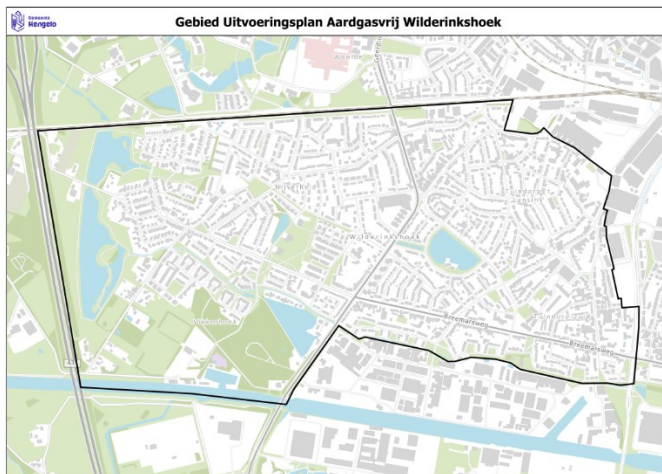
**Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.**

**Bezoekadres**  
Burgemeester van der  
Dussenplein 1

**E-mailadres**  
gemeente@hengelo.nl  
**Telefoonnummer**  
14-074

## WUP Nijverheid wordt Wilderinkshoek

In de afgelopen periode is er nagedacht over de oorspronkelijke begrenzing van het eerste WUP De Nijverheid en geconcludeerd dat er gekeken moet worden naar een groter gebied. Een logische uitbreiding is die naar de woonbuurten binnen de wijk Wilderinkshoek: Tuindorp 't Lansink, Tuindorp-Zuid, Vikkerhoek, De Nijverheid en 't Genseler (zie onderstaand gebied).



Met het vergroten van het WUP gebied krijgen we de mogelijkheid om integraal te kijken naar het energiesysteem van de gehele wijk met daarbinnen de verschillende buurten. Hiermee kunnen we:

- De drie buurten (De Nijverheid, Tuindorp Zuid en Tuindorp 't Lansink) die in het warmteprogramma worden benoemd om voor 2030 van het aardgas te zijn (collectief warmtenet als technisch alternatief) logisch aan elkaar verbinden;
- Een groter gebied creëren voor een collectief warmtenet die qua schaalgrootte bijdraagt aan het komen tot een haalbaar en betaalbaar aanbod;
- Met de netbeheerder vroegtijdig in overleg om de investeringen voor de komende jaren aan te laten sluiten bij de meest voor de hand liggende alternatieven voor aardgas in deze wijk;
- De Programma Aardgasvrije Wijken subsidie (PAW) niet alleen voor de buurt De Nijverheid (inclusief 't Genseler) inzetten, maar het bovengenoemde gebied hierin meenemen;
- Het initiatief vanuit het consortium Twence/ Cogas onderdeel laten worden van het WUP Wilderinkshoek;
- Het vergroten van het gebied geeft Welbions de mogelijkheid om een aanvullende Subsidie Aardgasvrije Huurwoningen (SAH) aan te vragen voor haar bezit in het gebied waarvoor een warmtenet als meest haalbaar alternatief wordt gezien. Welbions bezit veel woningen in de Wilderinkshoek en is daarmee een belangrijke partij om te komen tot een haalbaar en betaalbaar aanbod.

We vinden het van belang om hierbij aan te geven dat de uitbreiding naar de Wilderinkshoek niet betekent dat er een warmtenet komt. Een eventueel warmtenet zal pas een realistisch alternatief worden als de kosten voor onze inwoners passen binnen het door u vastgestelde kader betaalbaarheid. De eventuele keuze voor een warmtenet zal op basis van objectieve informatie bepaald worden. Hierbij kijken we naar verschillende variabelen (bouwjaar, isolatiegraad, etc.) om te bepalen welk alternatief voor aardgas passend is in een gebied en de woningen daarbinnen. Voor de hierboven genoemde buurten lijkt dit op basis van de technische verkenning in het Warmteprogramma een collectief warmtenet te zijn. In deze eerste WUP zal dat nogmaals tegen het licht gehouden worden.

**Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.**

**Bezoekadres**

Burgemeester van der  
Dussenplein 1

**E-mailadres**

gemeente@hengelo.nl

**Telefoonnummer**

14-074

De consequentie van het vergroten van het WUP gebied is dat de eerste WUP die door de raad wordt vastgesteld die van de Wilderinkshoek is i.p.v. De Nijverheid. Zoals met u afgesproken komen we voor deze eerste WUP ter besluitvorming bij u terug in het tweede kwartaal van 2025.

## Participatie WUP Wilderinkshoek volgt denkkader

In de bijlage treft u het participatieplan aardgasvrij Wilderinkshoek ter kennisgeving aan. Dit plan is conform het denkkader participatie tot stand gekomen en beschrijft de wijze van participatie voor de totstandkoming van een aardgasvrij Wilderinkshoek. Hierbij wordt ingezet op de trede "informereren" van de participatieladder. Hiervoor is gekozen omdat door landelijke richtlijnen (klimaatakkoord), vastgestelde kaders (warmteprogramma) en beperkte technische alternatieven in het gebied de inzet op informeren het meeste brengt voor onze inwoners. In de vervolgstappen, na vaststelling WUP en uitwerking betaalbaarheid warmtenet, kan dit anders liggen en opnieuw bepaald worden. Het denkkader participatie is de te volgen leidraad hierin.

De communicatiestappen om tot het eerste WUP te komen worden beschreven en uitgewerkt in een communicatieplan. In dit communicatieplan wordt in samenwerking met (samen)werkingspartners bepaald hoe, wanneer en door wie geïnformeerd wordt.

We zijn ons ervan bewust dat het benaderen van een groter gebied als eerste WUP extra inspanning vraagt. Ons voorstel is om, met een vertegenwoordiging van de wijk, na vaststelling van het WUP het (participatie) proces evalueren. Deze evaluatie wordt als input gebruikt voor het opstellen van een WUP in een volgende wijk.

## Warmtenet Wilderinkshoek

Het consortium Twence/ Cogas heeft vorig jaar een warmtenet investeringssubsidie (WIS) gekregen van 17 miljoen euro. Het gebied betreft de buurten De Nijverheid, Tuindorp Zuid en Tuindorp t' Lansink en ligt daarmee volledig in de wijk Wilderinkshoek.

Op 21 oktober 2024 heeft het consortium echter bericht ontvangen van RVO (subsidieverstrekker WIS) waarin is aangegeven dat de aanvraag voor verlenging voor het nemen van het financieringsbesluit (vanuit de wens om een alternatief hoofdtracé te verkennen) niet is toegekend. Hiermee vervalt de huidige WIS subsidie. Vanuit de gemeente is aangegeven deze beslissing te betreuren. In het stuurgroep overleg van 24 oktober 2024 is gezamenlijk uitgesproken door te gaan met de uitwerking van een warmtenet en toe te werken naar een nieuwe WIS aanvraag. Alle partijen spreken hiermee het vertrouwen uit in de ingeslagen weg. De WIS regeling is nog steeds van kracht en een nieuwe aanvraag zal worden voorbereid. Bij de nieuwe WIS subsidie aanvraag zal het WUP gebied leidend zijn. Een vastgestelde WUP is daarmee van groot belang voor zowel de gemeente als een warmtebedrijf. Met deze nieuwe aanvraag zal daarnaast een realistische planning worden opgesteld.

Bovenstaande sluit volgens het college daarmee beter aan bij de planning van de verwachte inwerkingtreding Wet collectieve Warmte (WcW) op 1 januari 2026. In de WcW zijn, naast de nadruk op transparantie, ook meerdere waarborgen opgenomen ter bescherming van onze inwoners (o.a. kostprijsplus systematiek, prijsplafond en publiek meerderheidsbelang).

## Uitwerking definitie betaalbaarheid

Een belangrijk kader is de betaalbaarheid van een alternatief voor aardgas. U heeft dit als raad bij de vaststelling van de geconcretiseerde kaders nogmaals benadrukt. Dit geldt niet alleen voor de Wilderinkshoek, maar voor de gehele gemeente Hengelo. Zowel voor de individuele als collectieve alternatieven voor aardgas. De uitwerking van dit kader zal plaatsvinden bij het eerste WUP en daarmee automatisch onderdeel uitmaken van daaropvolgende WUP's. De kosten voor een collectieve oplossing zoals een warmtenet moeten passen binnen de definitie van betaalbaarheid.

**Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.**

**Bezoekadres**

Burgemeester van der  
Dussenplein 1

**E-mailadres**

gemeente@hengelo.nl

**Telefoonnummer**

14-074

**Bladnummer**

4

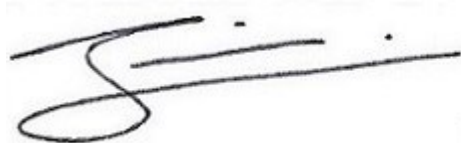
**Zaaknummer** **Uw kenmerk**

3822372

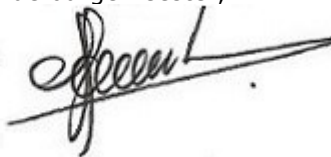
## Tot slot

We lichten de onderwerpen graag toe in een technisch beraad.

Met vriendelijke groet,  
Burgemeester en wethouders van Hengelo,  
de secretaris, de burgemeester,



De heer J. Eshuis



De heer S.W.J.G Schelberg

Bijlagen: Participatieplan aardgasvrij Wilderinkshoek

**Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.**

**Bezoekadres**

Burgemeester van der  
Dussenplein 1

**E-mailadres**

[gemeente@hengelo.nl](mailto:gemeente@hengelo.nl)

**Telefoonnummer**

14-074

# Participatieplan aardgasvrij Wilderinkshoek



In dit participatieplan zijn de vier stappen uit het denkkader participatie doorlopen. Dit plan behoort tot het aardgasvrij worden van de Hengelse wijk Wilderinkshoek. Dit is een onderdeel van het Wijkuitvoeringsplan (WUP) Wilderinkshoek.

Projectnaam: Participatie aardgasvrij Wilderinkshoek (Wijkuitvoeringsplan Wilderinkshoek)  
Projectleider: Ewoud Rupert  
Opdrachtgever: Hans Schoolderman  
Datum: september 2024

## Inhoud

<b>Stap 1: check de randvoorwaarden</b> .....	3
<b>Stap 2: Waarom in gesprek?</b> .....	3
2.1 De opgave.....	3
2.2 Het doel .....	4
2.3 De projectfases.....	4
2.4 Niveau van participeren? .....	5
<b>Stap 3 Waarover in gesprek?</b> .....	6
<b>3.1 De participatievraag</b> .....	6
<b>Stap 4: Met wie en als wie in gesprek?</b> .....	7
<b>4.1 specificeren van de wie</b> .....	7
<b>4.2 Afzender</b> .....	7
<b>Stap 5: Hoe in gesprek?</b> .....	8

## Stap 1: check de randvoorwaarden

- Participatie draagt bij aan het maken van beleid, het verbeteren van de leefomgeving en/of het creëren van betrokkenheid en uiteindelijk het in gesprek zijn met onze inwoners;
- Het onderwerp is relevant voor inwoners en sluit aan bij hun belevingswereld;
- De inwoners hebben daadwerkelijk invloed;
- Er is voldoende (voorbereiding)tijd, ambtelijke tijd en budget om participatie te faciliteren.

Om participatie toe te passen moet aan bovenstaande randvoorwaarden worden voldaan. Dit is conform ons denkkader participatie. Er is enige twijfel of er aan de derde en vierde randvoorwaarde voldaan kan worden vanwege vele vaststaande richtlijnen. Door dit plan te maken wordt er een weloverwogen (participatie)advies gegeven conform het denkkader participatie.

## Stap 2: Waarom in gesprek?

### 2.1 De opgave

#### Landelijke opgave naar aardgasvrij

De afspraak in het Klimaatakkoord is dat landelijk in 2050, 7 miljoen woningen en 1 miljoen gebouwen van het aardgas af zijn. [De Rijksoverheid heeft afspraken gemaakt voor de gebouwde omgeving](#). In Nederland zijn dus vele gemeenten gestart met het aardgasvrij maken van wijken.

#### We werken toe naar een aardgasvrij Hengelo!

We hebben met elkaar de opgave om richting 2050 geen fossiele brandstoffen meer te gebruiken. De gemeente heeft daarbij onder meer de taak om al een deel van de woningen en bedrijven voor 2032 van het aardgas te krijgen. Daarvoor moeten we een aantal dingen tegelijk doen:

- Zorgen dat we zo min mogelijk energie nodig hebben, passend bij de woon- en financiële situatie van onze inwoners: dus maximaal besparen en isoleren (vastgelegd in het “Stimuleringsplan energiebesparing”, wat tot uitvoering komt in de gereedschapskist;
- Zoeken naar duurzame manieren van energie opwekken, bijvoorbeeld met windmolens, zonnepanelen en het benutten van bijvoorbeeld restwarmte uit de industrie;
- Voor elke woning een geschikt en betaalbaar alternatief vinden om uiteindelijk het aardgas te kunnen afsluiten.

De gemeenteraad heeft op 19 april 2023 het [Warmteprogramma](#) vastgesteld en in mei 2024 de geconcretiseerde kaders.

#### We starten met een Wijk Uitvoeringsplan in de Wilderinkshoek

Nu er een Warmteprogramma is vastgesteld en de kaders nader geconcretiseerd zijn kunnen we aan de slag met een Wijk Uitvoeringsplan aardgasvrij (WUP), die we in Hengelo Uitvoeringsplan aardgasvrij noemen. Dit is een plan van aanpak per gebied (buurt/ wijk) om aardgasvrij te worden, met daarbij een onderbouwing van het voorkeursalternatief en de betaalbaarheid daarvan.

De eerste WUP wordt gemaakt voor de woonbuurten in de wijk Wilderinkshoek.

Het betreft de buurten De Nijverheid, 't Genseler, Tuindorp 't Lansink Tuindorp Zuid en Vikkershoek. De uitwerking van de aardgasvrije oplossingen worden gepresenteerd/ beschreven in het WUP.

#### Tot nu toe in de wijken

##### De Nijverheid en 't Genseler

In het najaar van 2018 is een miljoensubsidie van het Rijk gekregen om aardgasvrij te worden. De Nijverheid inclusief 't Genseler zijn daarmee één van de Proeftuin Aardgasvrije Wijken (PAW). Sinds die tijd zijn er verschillende bijeenkomsten geweest en zijn diverse communicatiemiddelen ingezet (op inhoud aardgasvrij en proces). Hierbij is het voorkeursalternatief “collectief warmtenet” het uitgangspunt van gesprek geweest.

#### Kaders warmteprogramma

1. De gemeente kiest één aardgasvrije oplossing per wijk waar iedereen gebruik van kan maken. Dit alternatief voor aardgas is haalbaar en betaalbaar en kan per wijk verschillen.
2. De gekozen wijkoplossing is niet verplicht. Woningeigenaren kunnen zelf kiezen welk duurzaam alternatief voor aardgas ze willen.
3. Elk wijkuitvoeringsplan krijgt een streefdatum waarop er geen aardgas meer geleverd wordt in de wijk.
4. Inwoners mogen meepraten over het WUP. Per wijk bekijken we op welke manier en met welk doel.
5. We kiezen voor een alternatief voor aardgas dat de laagste kosten heeft voor de maatschappij. Het moet betaalbaar zijn voor de hele gemeente voor langere tijd (toekomstbestendig).
6. We gebruiken eerst Hengelose warmtebronnen tegen een zo aantrekkelijk mogelijk tarief.
7. We zetten alles op alles om woningeigenaren te helpen om op tijd van het aardgas af te gaan.

Naast de gemeente communiceren ook woningcorporatie Welbions en de bewonersorganisatie BON en wijkcomité 't Gensler. Door diverse oorzaken verliep de planning anders dan naar de buurt is gecommuniceerd.

#### *De overige buurten Wilderinkshoek*

In deze buurten is nog geen directe communicatie geweest over de doelstelling om de buurt de komende jaren aardgasvrij te laten zijn. Wel kwam dit in het algemeen aan de orde in de communicatie rond de wijkvolgorde het warmteprogramma in 2023. Aardgasvrij is ook aan de orde geweest in Tuindorp 't Lansink tijdens de goed bezochte informatieavonden (in ROC en Hazemeijer) over het verduurzamen van woningen. Ook is via media Hengelo-breed gecommuniceerd dat het Warmteprogramma is vastgesteld, waarin per buurt een voorlopig voorkeursalternatief voor verwarmen op gas is benoemd.

#### **Onderzoek door vakgroep Communicatiewetenschap Universiteit Twente (UT)**

Begin 2019 deed de UT onderzoek onder de bewoners van De Nijverheid over het onderwerp 'aardgasvrij'. De meeste mensen vinden het belangrijk om bij te dragen aan een beter milieu door duurzame energie te gebruiken. Ruim 56% is het (helemaal) eens met de stelling dat het goed is dat Nederland aardgasvrij wordt. Huurders zijn positiever dan woningeigenaren. Woningeigenaren vinden de installatiekosten en gebruikskosten veruit het belangrijkste onderwerp, onder huurders betreft dit woongenot en gebruikskosten.

Er is behoefte aan gelijke en objectieve informatie over:

- Duidelijkheid dat men 'echt' van het aardgas af moet.
- Kosten (gebruikerskosten en installatiekosten) en planning voor het aardgasvrij maken van de buurt/wijk op basis van de verschillende alternatieven/ technieken.
- Alternatieve aardgasvrije vormen naast het warmtenet.
- Consequenties in het woongenot.
- Consequenties indien men geen alternatief heeft.

Ook kwam uit gesprekken en onderzoeken in de wijk naar voren dat de bewoners van de Nijverheid niet meer willen betalen voor verbruik dan ze nu doen. Dit sluit aan bij het kader betaalbaarheid uit het warmteprogramma.

#### **Waarom met inwoners in gesprek?**

De opgave om aardgasvrij te worden heeft (grote) impact op de inwoners. Zowel in de fysieke omgeving (bijvoorbeeld de ondergrondse aanleg van het warmtenet in de straten waar dit het voorkeursalternatief is) als de inrichting achter de voordeur bij inwoners (aansluitingswerkzaamheden, plaatsen warmtepomp of andere isolerende maatregelen). Daarnaast heeft het onder andere invloed op financiën, leefwijze (zoals koken), bij welke energieleverancier ze zich kunnen aansluiten, maar ook op mentaal welzijn.

Kortom; het vraagt van inwoners op meerdere niveaus investeringen om aardgasvrij te worden.

## 2.2 Het doel

Onze opgave in Hengelo is duidelijk: **we werken toe naar aardgasvrije wijken met één voorkeursalternatief vanuit de gemeente en starten in de Wilderinkshoek**. Hierbij is het van belang dat iedere inwoner voldoende informatie heeft en dat het alternatief betaalbaar en haalbaar is.

## 2.3 De projectfases

### 1) *Initiatiefase*

Met de vaststelling van de landelijke klimaatakkoord is de voorbereiding gestart voor het aardgasvrij worden. De gemeenteraad heeft op 19 april 2023 het Warmteprogramma inclusief is het tijdsplan in Hengelo op hoofdlijnen vastgesteld. In mei 2024 heeft de raad de geconcretiseerde kaders vastgesteld. In deze fase brengen we de inwoners van de wijk Wilderinkshoek op een gelijk informatieniveau waarmee het nemen van een weloverwogen besluit voor een alternatief voor aardgas realistisch wordt en daarmee gevraagd kan worden.

### 2) *Onderzoeksfase naar technische oplossingen*

Voor de wijk Wilderinkshoek zijn er drie alternatieven voor aardgas in beeld. De consequenties van de



mogelijke aardgasvrije oplossingen (korte en lange termijn) zijn nog niet volledig in beeld. *Aan het einde van deze fase zijn op hoofdlijnen en de consequenties van elk van deze alternatieven in beeld en er is duidelijk welk voorkeursalternatief vanuit de gemeente aan de inwoners wordt voorgesteld.* Dit voorkeursalternatief kan per wijk en binnen de wijk verschillen. Deze elementen worden opgenomen in het uitvoeringsplan die aan het einde van deze fase in concept gereed is. Ook wordt hierbij rekening gehouden met de behoefte van inwoners die in het onderzoek van de UT naar voren zijn gekomen. Evenals door de raad vastgestelde uitgangspunten in het programma 'Duurzaam Hengelo, Koers 2050', waar o.a. communicatie op maat en investeren in stille midden in opgenomen is.

Om inwoners goed te **informer**, op een gelijkwaardige wijze en op de juiste momenten wordt er gewerkt aan een communicatieplan in samenwerking met eventuele partners.

Parallel hieraan wordt er gewerkt aan een gereedchapskist. Deze gereedchapskist draagt bij het stimuleren van woningeneigenaren om huizen te verduurzamen. Deze gereedchapskist is voor alle inwoners van Hengelo en kan als onderlegger voor alle uitvoeringsplannen gelden. Er wordt apart van dit traject onderzocht of participatie daar eventueel noodzakelijk en mogelijk is.

### 3) *Ontwerpfase*

In deze fase wordt er gewerkt aan het ontwerp voor het warmtenet, evenals een plan voor de uitrol van warmtepompen. Deze informatie kan worden vertaald naar een concreet aanbod voor aansluiting op het warmtenet of het verkrijgen van een warmtepomp. Doormiddel van verschillende communicatie methodes worden mensen voorbereid op het maken van een aardgasvrije keuze en wordt nadere informatie gegeven over het aanpassen van woningen. De wijze waarop de informatie wordt gegeven wordt uitgewerkt in het communicatieplan.

### 4) *Vorbereiding op implementatie*

De inwoners zijn geïnformeerd over de processtappen tot de implementatie en kennen hun handelingsperspectief.

### 5) *Implementatiefase*

Uitvoering technische oplossingen waarbij inwoners keuze vrijheid hebben op welke manier hun huishouden aardgasvrij wordt. De gemeente zet per buurt in op het voorkeursalternatief.

### 6) *Beheerfase* n.t.b.



## 2.4 Niveau van participeren?

Door landelijke richtlijnen, vastgestelde kaders en beperkte alternatieven is de participatie over de alternatieven voor aardgas in de wijk op dit moment zeer beperkt. Daarom wordt er binnen deze opgave ingezet op **bewustwording en informeren**.

Zo is al bepaald dat de levering van aardgas gaat stoppen. De gemeente neemt in het WUP een streefdatum op voor de einde levering van aardgas en spreekt uit dat de gemeente op één voorkeursalternatief inzet per wijk. Onze inwoners houden wel de keuzevrijheid in duurzame alternatieve vormen van aardgasvrij. Per wijk wordt in kaart gebracht op welk voorkeursalternatief wordt ingezet, daarbij moet duidelijk zijn welke alternatieven nog meer mogelijk zijn. Kanttekening: hierbij is het nog niet gezegd dat het meest voor de hand liggende alternatief uiteindelijk ook een betaalbaar alternatief zal zijn, dit moet nog onderzocht worden. Om tot een aanbod van een warmtebedrijf te kunnen komen zullen we een WUP vast moeten stellen waarop een aanbod gedaan kan worden (hoe groot is het gebied, hoeveel aansluitingen, hoeveel koop en huurwoningen, warmtevraag, etc.).

**Communicatie wordt ingezet om inwoners te ondersteunen om een aardgasvrije keuze te maken en te activeren om deze te implementeren.**

Om de inwoners goed te informeren over deze opgave en te stimuleren om aardgasvrij te worden, wordt een communicatieplan opgesteld. Dit wordt in samenwerking met eventuele partners uitgewerkt. In dit plan wordt bepaald: wat, wanneer, waarom, door wie en hoe inwoners geïnformeerd worden.

Hierbij wordt in ieder geval aandacht besteed aan de communicatie over de opgave aardgasvrij, de voorkeursalternatieven in de desbetreffende buurten, de voor- en nadelen van de alternatieven (korte en lange termijn), de consequenties voor inwoners (financieel en aanpassingen in woning) en de wijze waarop ze worden ondersteund.

Mogelijk kan een vertegenwoordiging van wijkbewoners meedenken op de onderstaande punten. De ruimte van invloed is hierin (zeer) beperkt. Evenals de tijd om tot een goede inwonersvertegenwoordiging te komen en uit te vragen:

- Toetsende rol: een vertegenwoordiging van inwoners adviseren of de opgestelde informatie en de wijze waarop we dit willen verspreiden voldoende is om een weloverwogen keuze maken;
- Evalueren: Nadat de ontwerpfase is geweest kan met een vertegenwoordiging van inwoners geëvalueerd worden over het proces. Het doel: ophalen van tips voor de volgende processtappen en volgende uitvoeringsplannen die opgesteld moeten worden.
- Mogelijke kans om te onderzoeken in de toekomst: mogelijk kan in de uitvoeringsfase gekeken worden naar koppelkansen en/ of naar keuze mogelijkheden bij de technische realisatie in het huis. Te denken valt aan bijvoorbeeld wijzigingen in de het openbare gebied op het moment dat er warmtenet wordt aangesloten of rondom de huisaansluiting zelf. Er is een integrale afweging noodzakelijk om te bepalen of dit mogelijk en/ of gewenst is. Deze kans wordt mee genomen als mogelijke uitwerking in de aanbesteding van de aannemer. Vanwege afbreukrisico's en verwachtingsmanagement wordt dit niet expliciet gecommuniceerd naar inwoners.

## Stap 3 Waarover in gesprek?

### 3.1 De participatievraag

De Hoofdvraag: Welke aardgasvrije oplossing wordt gekozen om voor de streefdatum in het WUP aardgasvrij te zijn?

Gezien de conclusie binnen stap 2 wordt er ingezet op het opstellen van een uitgebreid communicatieplan. Hierin wordt nauw samengewerkt met het eventuele partners (naast consortium Cogas/ Twence, Welbions, Vitens, Enexis, etc.). Op die manier is de communicatie op elkaar afgestemd.

#### Optioneel:

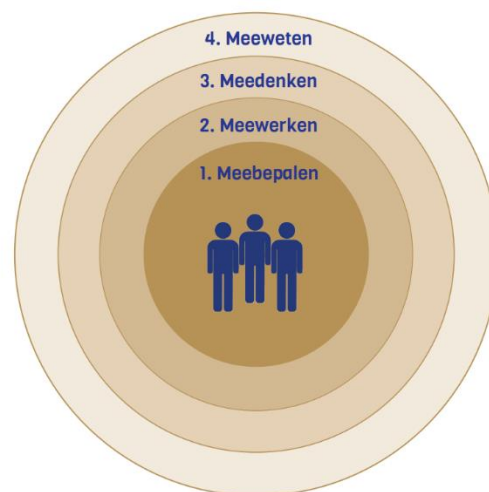
- Welke tips en tricks worden meegegeven voor toekomstige uitvoeringsplannen (op procesniveau)?
- Inrichting fysieke leefomgeving valt buiten de scope van dit project, maar is als kans opgenomen voor een vervolgfase.

## Stap 4: Met wie en als wie in gesprek?

### 4.1 specificeren van de wie

De stakeholder analyse wordt uitgewerkt in het communicatieplan. Aangezien bij het opstellen van dit participatieplan meerdere stakeholders genoemd zijn, worden deze ter informatie kort uitgeschreven.

- *Inwoners (particulier en huurders)*  
Deze wijk kan grofweg in twee gesplitst worden qua aantallen op woningeigenaren en huurders van Welbions. Een gedeelte van deze wijk kent inwoners met een relatief laag inkomen die er doorgaans voor lange tijd wonen (50% > 10 jaar) en inwoners met modernere woningen met meer bestedingsruimte.
- *Woningcoöperatie Welbions*  
Ze hebben groot woningbezit in de wijk.
- *Warmte bedrijf/ Consortium Cogas Twence*  
De partij die een warmtenet kan realiseren en/ of leveren en hiervoor een initiatief heeft liggen.
- *Bewonersorganisatie BON*  
Een zelfstandig georganiseerde vertegenwoordiging van inwoners uit de buurt De Nijverheid.
- *Stichting Tuindorp 't Lansink*  
Een zelfstandig georganiseerde vertegenwoordiging van inwoners uit de buurt Tuindorp 't Lansink.
- *College en de Raad*  
Bestuurlijke besluitvorming over het eerste uitvoeringsplan vindt plaats in zowel het college als de raad.
- *Energie van Hengelo*  
Lokale energiecoöperatie die een rol zou kunnen krijgen bij de informatievoorziening en de inzet op besparen en isoleren.
- *Energiecoaches*  
Hebben wellicht een informerende rol tijdens het proces.
- *Makelaars*  
Makelaars kunnen een rol hebben indien er een huis in de wijk wordt gekocht om de nieuwe inwoner meteen te voorzien van informatie over aardgasvrij worden van de woning.
- *Enexcis*  
Energieleverancier.
- *Vitens*  
Waterleverancier.



### 4.2 Afzender

In het communicatieplan wordt bepaald via wie de desbetreffende informatie verspreid wordt. Dit kan tevens betekenen dat dit in sommige gevallen met een gedeeld afzenderschap gaat.

## Stap 5: Hoe in gesprek?

Met ingewonnen ervaringen van andere gemeenten en uit ervaringen met verschillende communicatiemiddelen in deze buurt kunnen we concluderen dat vooral de persoonlijke aanpak het beste werkt. Het liefst gaan we persoonlijk in gesprek, waarbij we inwoners hiertoe niet kunnen dwingen. Gezien de omvang van de opgave zal ook ingezet worden op groepsgesprekken met inwoners. Op die manier is er ruimte voor een duidelijke informatievoorziening op maat, hebben inwoners de gelegenheid om vragen op huishoudensniveau te stellen en bieden we de mogelijkheid om in groetere groepen informatie op te halen (niet iedereen zit te wachten op een één op één gesprek).

In een Communicatieplan wordt de inzet van de communicatiekanalen en de wijze hoe dit vorm gegeven wordt nader uitgewerkt.